

Nowe zasady wychowawczego problemem dla pracodawców

Przepisy są niedopracowane. Brakuje regulacji wskazujących, jak stosować zmienione prawo do pracowników, którzy korzystają z urlopu **w dniu jego wejścia w życie**

Karolina Topolska
karolina.topolska@infor.pl

Od 1 października obowiązują zmiany w urlopach wychowawczych, w wyniku których rodzice muszą się podzielić urlopem, by móc wykorzystać go w całości. Każde z nich musi pobrać i wykorzystać na wyłączność co najmniej jeden miesiąc. Zmiany wprowadziła nowelizacja kodeksu pracy (ustawa z 26 lipca 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy, Dz.U. poz. 1028). Od tej daty rodzice mogą również m.in. wykorzystać urlop wychowawczy w pięciu częściach (wcześniej maksymalnie w czterech) oraz wspólnie przebywać na urlopie przez cztery miesiące (do końca września tylko przez trzy).

Zdaniem prawników w ustawie wprowadzającej nowe przepisy zabrakło jednak przepisów przejściowych, regulujących stosowanie nowych zasad do już udzielonych urlopów, na których pracownicy przebywali 1 października 2013 r.

- Ustawa nowelizująca kodeks pracy wprowadza tylko dwa przepisy przejściowe. Jeden z nich dotyczy możliwości wydłużenia o miesiąc czasu, w którym oboje rodzice mogą równocześnie korzystać z urlopu. Drugi zaś daje możliwość podzielenia go na więcej części, tak aby ich suma wyniosła pięć - wskazuje Karolina Schiffter, adwo-

kat z **Kancelarii Raczkowski i Wspólnicy**.

Jej zdaniem w pozostałych przypadkach, gdy występuje zbieg przepisów nowych i starych, trudno udzielić jednoznacznej odpowiedzi, które z nich należy stosować.

Obniżenie o miesiąc

Problem, czy stosować nowe regulacje, pojawia się np. wtedy, gdy matka dziecka 1 października 2013 r. przebywa na 3-letnim urlopie wychowawczym. Zgodnie z obecnymi przepisami, jeśli zamierza go wykorzystać tylko jedno z rodziców, to ulega on skróceniu do 35 miesięcy. W sytuacji pobranego już, pełnego 36-miesięcznego urlopu pojawia się pytanie, czy pracodawca powinien go skrócić. Eksperti nie są zgodni, jak powinna postąpić firma.

- Zasadą jest stosowanie nowych przepisów również do stanów i sytuacji, które mają miejsce w chwili wejścia w życie tych regulacji, gdy nie ma do nich przepisów przejściowych. Stosując tę regułę w tym przypadku, należałoby obniżyć wymiar urlopu o miesiąc - uważa Karolina Schiffter.

- W mojej opinii jest to niedopuszczalne - mówi tymczasem Grzegorz Orłowski, radca prawny z kancelarii Orłowski-Patulski-Walczak. - Skrócenie już udzielonego urlopu, musiałby przewidywać przepis

Urlop wychowawczy

NOWE ZASADY OBOWIĄZUJĄCE OD 1 PAŹDZIERNIKA 2013 ROKU

- Jeden z 36 miesięcy urlopu wychowawczego jest zarezerwowany do wyłącznego wykorzystania przez każdego z rodziców jako część nieprzenoszalna
- Urlop wychowawczy ulegnie skróceniu o miesiąc, gdy jedno z rodziców nie wykorzysta wyłącznego miesiąca na opiekę. Nie dotyczy to osób samotnie wychowujących dziecko
- Rodzice mogą równocześnie korzystać z urlopu przez 4 miesiące
- Urlop wychowawczy można podzielić na 5 części i każdą z nich wykorzystać odrębnie
- Gdy w danym roku kalendarzowym pracownik nabywa prawo do urlopu wypoczynkowego, a następnie korzysta z urlopu wychowawczego i w tym samym roku z niego powraca, wymiar urlopu wypoczynkowego nie jest obniżany
- W czasie korzystania z urlopu wychowawczego nie biegnie bądź ulega zawieszeniu przedawnienie prawa do urlopu wypoczynkowego
- We wniosku o udzielenie urlopu wychowawczego rodzic musi wskazać okres i liczbę części urlopu już wykorzystanego
- Wychowujący dzieci w pojedynkę muszą złożyć oświadczenie o tym fakcie oraz przedstawić akt zgonu drugiego rodzica bądź prawomocny wyrok sądu potwierdzający, że nie posiada on władzy rodzicielskiej. Dokumenty dołącza się do wniosku o udzielenie całego urlopu albo jego ostatniej części

przejściowy. Takiej regulacji brak, nie ma więc podstawy prawnej do obniżenia wymiaru - argumentuje.

W jego opinii kłopotu nie będzie, jeśli wychowawczy udzielany jest nie w całości, lecz w częściach. - Wówczas skrócenie go o miesiąc będzie dopuszczalne. Decydujący jest bowiem moment udzielenia

danej części urlopu - podkreśla Grzegorz Orłowski.

Opieka a wypoczynek

Problemy mogą powstać także w związku z wprowadzeniem nowej zasady, w myśl której wymiar urlopu wypoczynkowego pracownika nie będzie obniżany, jeśli w danym roku kalendarzowym korzy-

stał on z urlopu wychowawczego i w tym samym roku powrócił do pracy. Przepisy obowiązujące do końca września przewidywały proporcjonalne obniżenie urlopu wypoczynkowego o czas, w którym pracownik korzystał z urlopu wychowawczego. Nowe regulacje znoszą to ograniczenie. Od 1 października zatrudniony, mimo korzystania z opieki nad dzieckiem, powinien móc wykorzystać także pełny urlop wypoczynkowy za dany rok. Również i w tym przypadku nie wiadomo, jak nowe przepisy stosować do osób wracających po wychowawczym po 1 października 2013 r.

- Za okres urlopu wychowawczego, z którego pracownik korzystał przed 1 października, należałoby zastosować proporcjonalne obniżenie jego urlopu wypoczynkowego. A nowe zasady, przewidujące nieobniżanie tego drugiego, zastosować dopiero po tej dacie. To rozwiązanie sprawiedliwe, ale wobec braku przepisów przejściowych ryzykowne. Sąd lub Państwowa Inspekcja Pracy mogą ocenić to inaczej - zauważa Karolina Schiffter.

Według Grzegorza Orłowskiego w tym wypadku należy stosować tylko nowe przepisy. Urlop wypoczynkowy powinien być udzielony pracownikowi w całości, bez jego proporcjonalnego obniżenia za okres urlopu wychowawczego przed 1 października 2013 r.